

KKI

4:1

Mi várható Európában 2022-ben?

KKI 4:1

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2022.

Szerkesztő:

Baranyi Tamás Péter – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Szerzők:

Molnár Tamás Levente – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Fejérdy Gergely – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Garai Nikolett – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Soltész Béla – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Szöveggondozás:

T-Kontakt Kft.

Tördelés:

Lévárt Tamás

Illusztráció:

<https://pixabay.com/>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának

A sorozatban eddig megjelent kiadványok

2022/01. [Hogyan alakul Románia politikája 2021–22 telén?](#)

2021/19. [Hogyan értékelhető az idei G20-csúcstalálkozó?](#)

2021/18. [Milyen lehetőségei vannak Afganisztán szomszédainak az amerikai kivonulás után?](#)

2021/17. [Hogyan alakult át Oroszország és Kína kapcsolata az elmúlt húsz évben?](#)

Régebbi számaink elérhetőek a [KKI](#) honlapján.

A Külügyi és Külgazdasági Intézet 4:1 című sorozatában négy kutató válaszol röviden ugyanarra – a nemzetközi politikát és gazdaságot érintő – kérdésre. Célunk a magyarországi tudományos viták elindítása és a szakértők közötti párbeszéd elősegítése. E számunkban a következő kérdésre kerestük a választ: „Mi várható Európában 2022-ban?”

MOLNÁR TAMÁS LEVENTE

Az EU számára a 2022-es év legnagyobb kihívása hasonlatos lesz az előző, vagy az azelőtti évhez: definiálni az EU27-ek közös érdekeit és értékeit, illetve azt, hogy a közösség mit hajlandó és képes tenni ezek elérése és védelme érdekében. Ebben a dimenzióban különös jelentősége lesz az év első felében a francia elnökségnek, ahol a választásra készülő Emmanuel Macron elnöknek új esélye nyílik arra, hogy számára előnyös irányba tudja terelni az EU „stratégiai autonómiájának” kérdéséről szóló [vitát](#). A kifejezés – legalábbis annak legújabb változata – kifejezetten a macroni Elysée-palotából származtatható, ezért az elnök számára kulcskérdés, hogy a francia uniós elnökség végére az EU27 számára tisztább legyen, mit is jelent konkrét értelemben a „stratégiai autonómia” a tagállamoknak és az EU-nak külpolitikai vonalvezetésük szempontjából. A definíció egy fontos aspektusáról, az európai biztonság- és védelempolitikáról egy francia szervezésű uniós csúcst tartanak a Bizottság részvételével.

Szintén az első félévben várható a Stabilitási és Növekedési Paktum reformja, amely a francia befolyás egyfajta lakmuszpapírja lesz. A csillagok Párizs számára nem állnak rosszul, az EU hatalmi háromszögét képező Scholz–Macron–Draghi-tengely mindhárom országában alapvetően a jelenleginél lazább költségvetési szabályokat támogató politikai erők vannak hatalmon. A hármas fogat képe gyorsan változhat a január végén esedékes olasz elnökválasztással, amennyiben Draghi jelölése sikeresen zárul, és új kormányfőt kell keresni helyére Rómában. A politikai konfliktus kódolva van a reformkérdés kapcsán; a Fukar Négyekként elhíresült, pénzügyileg konzervatív országok ellenkezése a költségvetési szabályok lazítása ellen gyakorlatilag borítékolható.

Végezetül pedig valamikor az év első felében lesz az Európa jövőjéről szóló konferencia záróakkordja, ahol majd összesítik az elmúlt két évben keletkezett inputokat. Egyelőre nem látni, hogy a konferencia az összeurópai közgyűlés dialógusán túl bármilyen érdemi politikai befolyással bír-e majd, ami adott esetben akár elvezethetne a szerződés módosításig. Ennek bekövetkezése esetén a londoni fogadóirodák vélhetően komoly összegeket fizetnének.

Angela Merkel távozásával a francia politikai vezetés várhatóan magához kívánja majd ragadni a kezdeményezés jogát az európai politikában, és Párizs befolyásának erősítésére a már említett uniós elnökség kiváló alkalmat nyújt. Az új jelzőlámpa-koalíció erőforrásait az első teljes hivatali évében alapvetően

a belpolitika fogja lekötöni, többek között a szociál- és környezetvédelmi politikában tett ígéreteik végrehajtása vagy a járványhelyzet kezelése. Külpolitikai téren már most kivehető a Zöldek által irányított Külügyi Hivatal által követett normatívabb, illetve a szociáldemokrata vezetésű Kancellári Hivatal pragmatikusabb irányvonala közötti ellentét. Hogy ez csupán a „jó zsarú – rossz zsarú” klasszikus esete-e, vagy komolyabb külpolitikai belviták előszele, még nem látjuk. Európai politikai szempontból mindenesetre fontos kiemelni, hogy a Zöldek által megszerzett tárcák java – így a külügyi, a gazdasági, a környezetvédelmi vagy a mezőgazdasági minisztériumok – megosztott hatáskörrel bírnak az európai jogban. Ebből kivehető, hogy a Zöldek a közös kormányzásukat arra (is) fel kívánják használni, hogy az EU-ban zajló folyamatokra ráhatással legyenek, kiváltképp az olyan, környezetvédelmi szempontból releváns területeken, mint a European Green Deal és az ehhez kapcsolódó dossziék.

A berlini jelzőlámpa-koalíció első nagy szakítópróbáinak árnyait már most láthatjuk. A liberális FDP – korábbi ígéretével szemben – minden jel szerint bele fog egyezni a járványvédelmi szabályok szigorításába, még a kötelező oltás sem kizárt. Christian Lindner pártelnök nehezen fogja tudni megmagyarázni a több mint négymillió FDP-szavazónak, hogy a pártja most miért adja a nevét valamihez, ami homlokegyenest szembe megy választási ígéretével. Szintén szorítóba kerültek a Zöldek a Bizottság javaslatát követően, amely fenntarthatónak címkézné az atomenergiát. Amennyiben Baerbock külügyminiszter nem tesz meg mindent azért, hogy ez ne következzen be, úgy ismét kiújulhat a [klasszikus irányvita](#) a párton belül a fundamentalisták és a realisták között. Amennyiben a szövetségi kormányt adó pártok magukkal lesznek elfoglalva a közös kormányzás helyett, az megkönnyíti a belpolitikai comeback-jét sikeresen véghez vitt CDU-s Friedrich Merz helyzetét a május közepi észak-rajna-vesztfáliai tartományi választáson.

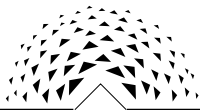
FEJÉRDY GERGELY

Az idei évben Franciaország kiemelt nemzetközi figyelemre számíthat az elnökválasztások és az Európai Unió Tanácsának [elnöksége](#) okán. Emmanuel Macron elnök és stábja különösen is ambiciózus tervekkel számol. [2021. december 9-én](#) a francia államfő három fő prioritást határozott meg: „Európa szuverenitásának” (a világban gazdasági és stratégiai értelemben vett önállóságának) erősítését, egy „új növekedési modell” kijelölését és az „emberközelebbi Európa” mindennapivá tételét. Ennek megfelelően olyan témákra fókuszál, mint pl. az Európai Bevándorlási és Menekültügyi Paktum, az Unió fiskális szabályainak reformja, a klímapolitika területén pl. az ún. carbon tax vagy a nukleáris energia zölddé nyilvánítása, illetve az átfogó európai uniós digitális szabályozócsomag, az európai védelmi képességek megerősítését célzó „stratégiai iránytű”, az európai minimálbér-szabályozás kérdése, a Nyugat-Balkán integrációja, valamint az Unió Afrika-politikája. Ez utóbbi

kiemelt állam- és kormányfői csúcstalálkozón is megvitatásra kerül majd február 17–18-án Brüsszelben. Hasonló súlyú nemzetközi esemény lesz február 11-én az óceánok és tengerek védelme kérdésében, illetve március 10–11-én az európai növekedési modellt megvitató csúcstalálkozó, amely elsősorban az innováció témakörére koncentrál majd. Tervbe van továbbá május 9-ére az Európa jövőjével foglalkozó konferenciasorozat eredményét összegző magasszintű találkozó, illetve júniusban a Nyugat-Balkán témakörét érintő kormány- és államfői csúcs. Mindezek megvalósulása szempontjából az Olaf Scholz vezette [Németország hozzáállása kulcskérdés](#) lesz. A merkeli időszakhoz viszonyítva konfrontatívabb francia–német kapcsolatra lehet számítani 2022-ben, és témaspecifikusan felértékelődhetnek további kétoldalú kapcsolatok, így például a francia–olasz viszony, amelynek új dimenziót adott a 2021. november közepén aláírt [Quirinale szerződés](#).

A szerteágazó európai tervek nagy többsége ugyan lendületet adhat egyes témák előmozdításának, de aligha valószínű, hogy egy-két szimbolikus lépésen túl nagyobb áttörést sikerül majd elérni, különösen, hogy a francia elnökválasztások miatt alig három hónap az igazán aktív szakasz. Macron várhatóan jelöltetni fogja magát, hogy mandátumát újabb öt évvel meghosszabbítsa. Az államfő kimondatlanul már az újraválasztási kampányára használja fel az Európai Unió Tanácsának francia elnökségét. Az április 10. és 24-én sorra kerülő elnökválasztásokon indulni kívánóknak legkésőbb [március 4-ig](#) jelezni kell szándékukat.

Macron elnök mérvadó kihívóinak összetételében nem várható változás 2022-ben. Három jobboldalhoz köthető jelölt a legesélyesebb, hogy bejusson a második fordulóba: Marine Le Pen a Nemzeti Tömörülés párt, Valérie Pécresse a Republikánus párt, Éric Zemmour az általa frissen alapított Visszahódítás párt részéről. 2022. január 7-én közzé tett [lfop-felmérés](#) szerint a legtámogatottabb jelölt Emmanuel Macron, őt Marine Le Pen és Valérie Pécresse követik fej-fej mellett, és kicsit lemaradva, Éric Zemmour 12%-al. A baloldal rendkívül megosztott, és a helyzet nem is fog változni a voksolásig. Nincs valós szándék összefogásra, még csak részlegesen sem. Várhatóan Christiane Taubira egykori szocialista igazságügy-miniszter jelöltsége sem tudja szélesebb körben mozgósítani vagy egységesebbé tenni a baloldalt. Ebben a táborban a radikális baloldali Jean-Luc Mélenchon, illetve a Zöldek jelölte Yannick Jadot tud majd érdemi támogatást felmutatni. 2022 áprilisában a [jelenleg rendelkezésre álló közvélemény-kutatások](#) figyelembevételével – miközben rekord nagyságú lehet a távolmaradók tábora – két forgatókönyv látszik lehetségesnek. A legvalószínűbb, hogy Emmanuel Macron újabb öt évre kaphat felhatalmazást. Ha Valérie Pécresse-nek sikerül a második fordulóba jutni, akkor nem teljesen kizárt, hogy győzedelmeskedjen. Ha ez bekövetkezik, úgy ő lesz az első női köztársasági elnök. Nehézséget fog viszont jelenteni a nemzetgyűlési választásokon, hogy bárki is legyen az elnök, a pártja nehezen tud majd többséget szerezni. Macron győzelme esetén nem kizárt egy jobbközép kormány alakulása és az ún. kohabitáció, vagy esetleg egy szélesebb körű koalíció létrejötte, felhasználva a jelenlegi kormányba átigazolt egykori Republikánus párti politikusokat. Éric Zemmour várhatóan külön frakciót tud majd alakítani, és esetleg Marine Le Pen

pártjából is többeket maga mellé fog tudni állítani. A radikális jobboldalinak tartott elnökasszony minden bizonnyal harmadszor is elveszíti az elnökválasztást, ami saját politikai karrierjének a végét jelentheti, és pártja lassú erózióját fogja magával hozni. A baloldalon tovább csökkenhet a szocialista párt és Mélenchon politikai mozgalmának befolyása, miközben a Zöldek komolyabb jelenlétére lehet majd számítani.

2022-ben mind a kampányban, mind az új elnök és kormány felállását követően a legfontosabb kérdések továbbra is a vásárlóerő, a bevándorlás, a közbiztonság, illetve a koronavírus-járvány, valamint nem utolsósorban az ország gazdasági-pénzügyi helyzete lesznek. Franciaország nehezen tud kilábalni a járvány okozta válságból. Jóllehet, 2021-ben sikerült a kormány tervei szerint a [GDP 8%-ára csökkenteni](#) az államháztartási hiányt, az ország szuverén államadóssága a [GDP 115%-a](#). 2022-ben ez utóbbit 113%-ra, az államháztartási hiányt pedig 5%-ra kívánja a jelenlegi kormány lefaragni. Kérdéses, hogy a választási időszak miatt különösen is nagy kiadásokat vállaló [2022-es költségvetés](#) mennyire tartható. Mindenesetre mindenképpen szükség lesz a korábban már napirendre került, de félbeszakított reformok gyors megvalósítására. Így például a nyugdíjreform még az ősszel napirendre kerülhet, amely komolyabb tüntetésekhez is vezethet.

Franciaország számára 2022-ben is kihívás lesz a terrorizmus elleni küzdelem. Az idén tovább folytatódik, sőt május végére várható a bírósági ítélet a 2015-ös párizsi merényletek ügyében, amely alkalmat adhat újabb merényletek megvalósítására. A választási időszak is fokozott veszélyekkel jár, különösen a nagygyűlések. [Szakértők szerint](#) nagyszabású külföldről irányított akcióra aligha lehet számítani, belföldi radikális személyek viszont elkövethetnek terrortámadást.

Franciaország a 2022-es évben továbbra is beleszólást kíván a fontosabb nemzetközi kérdésekbe. Bárki is nyerje a választásokat, a külpolitikai aktivitás továbbra is jelentős lesz. Párizs különösen is része kíván lenni az Ukrajnában, az indopacifikus térségben és Afrikában zajló konfliktusok rendezésének. Ez utóbbi esetében mindenekelőtt Malira, Nigerre fog az idén is koncentrálni. A Mali köztársaságbéli belpolitikai viszonyok és az orosz Wagner csoport megjelenése miatt felmerül a francia jelenlét megszüntetése, vagy legalább átstrukturálása. Egyelőre biztos, hogy 2022 nyaráig a helyszínen állomásozó francia haderő közel felét, [ötezerből kétezer főt ki fognak vonni](#), de a teljes kivonulás egyelőre hivatalosan nincs napirenden. 2022-ben Franciaország a Maghreb országokkal fennálló kapcsolataira is különös figyelmet fog szentelni. Ennek egyik oka többek között Algéria függetlenségének hatvanadik évfordulója. Ez a megemlékezés az egyébként feszült kétoldalú viszony oldását is szolgálhatja, ami mindkét fél érdeke lehet.

Összegezve megállapíthatjuk, hogy bárki is legyen az elnök, és bármilyen kormány is alakul 2022-ben, Franciaország a Merkel utáni korszak európai vezető pozíciójára törekszik. Macron újráválasztásának jelentős esélye miatt ez

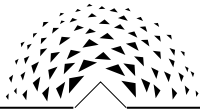
fokozottan is igaz. Párizs remélt uniós sikerei mindenekelőtt a francia érdekek nemzetközi érvényesítését segíti. Erre elsősorban azért van szükség, mert a külpolitikai aktivitás a mindenkori francia vezetés belpolitikai mozgásterére is jelentős hatással van. 2022-ben a franciaországi elnökválasztás nemcsak az ország, hanem Európa jövője szempontjából is fokozottan meghatározó lesz.

GARAI NIKOLETT

A 2022-es év kiemelkedő témái Közép-Európában is a [globális trendekhez](#) hasonlóan alakulnak. A koronavírus új variánsainak megjelenése, illetve az ellenük való védekezés; a világjárvány által kiváltott keresleti és kínálati eltérések miatti aggodalmak a félvezetőktől kezdve a munkaerő hiányáig; a klímaváltozással és a fenntarthatósággal kapcsolatos kérdések, valamint az egyre növekvő infláció és az energiaválság lesznek a fő gócpontok. Míg Lengyelországban és Magyarországon az uniós intézményekkel fennálló jogállamisággal kapcsolatos feszültségek tovább késleltethetik az uniós források felhasználását – ami egyaránt negatívan befolyásolhatja a gazdasági növekedést és az államháztartási kilátásokat –, addig a [globális ellátási láncokba](#) leginkább integrált közép-európai országokban csak lassú gazdasági növekedés várható. Ilyen például Csehország és Szlovákia, amelyek gazdaságai a koronavírus által sújtott, hiányokkal küzdő autóiparra támaszkodnak.

Érdemes lesz figyelemmel kísérni a NATO keleti szárnyán kibontakozó eseményeket, amelyek 2022-ben is jelentős hatással lehetnek a közép-európai országok bel- és külpolitikájára egyaránt, különös tekintettel Lengyelországra. A lengyel–belorusz, valamint a litván–belorusz határon zajló migrációs válság alakulása, illetve az Ukrajna helyzetéről szóló amerikai–orosz tárgyalások kimenetele nagyban befolyásolja majd a régió országainak biztonsági percepcióját. Fontos kiemelni, hogy mindkét országon Európába vezető gázvezetékek haladnak át, így az esetlegesen romló helyzet [veszélyeztetheti](#) az amúgy is egyre nagyobb nyomás alá kerülő európai ellátási biztonságot. A feszültséget tovább fokozhatja az Északi Áramlat 2 gázvezeték megnyitása. Lengyelország számára viszont jó lehetőséget adhat a 2022. január 1-jén megkezdett EBESZ-elnökség arra, hogy aktív formálójá legyen a térséget érintő biztonsági kérdéseknek, és erősítse diplomáciai kapcsolatait.

2022 egyik kulcsfontosságú politikai kérdése Közép-Európa számára az lesz, hogy az új német és az új cseh koalíciós kormányok hogyan fogják majd pozicionálni magukat a Visegrádi Együttműködéssel, valamint a magyar és a lengyel kormányok jogállamisági vitáival kapcsolatosan, de a közelgő francia elnökválasztás kimenetele is olyan fejlemény, amely jelentős hatással lehet Közép-Európára. Továbbá elhúzódó vitára számíthatunk uniós szinten a nukleáris energia tiszta energiaként való elismerését támogatók koalíciója és az ezt ellenző tagállamok között.

2022 térségbeli főbb politikai eseményei közé tartozik a magyar parlamenti választás is, amelyre áprilisban kerül majd sor, míg ősszel Szlovákiában megyei és önkormányzati választások lesznek. Lengyelországban csak 2023 őszén várható a következő parlamenti választás, azonban 2022 januárjában újra felreppen-tek a hírek egy esetleges [előrehozott választás](#) lehetőségéről. A lengyel koalíciós kormány vékony jégen táncol már egy ideje a belső ellentétek kiéleződése miatt, ugyanakkor fontos kiemelni, hogy jelenleg sem az Egyesült Jobboldalnak, sem az ellenzéknek nem áll érdekében egy előrehozott választás kiírása a koronavírus-járvány, valamint az egyre növekvő infláció és energiaárak fényében. Ez alól talán kivételt képez Szymon Hołownia P2050 nevű mozgalma, amely jó eséllyel be tudna jutni a Szejmbe, hiszen jelenleg [13 százalék](#) körüli támogatottsággal bír.

Csehország tekintetében az lesz idén a legizgalmasabb kérdés az új ötpárti cseh koalíciós kormány háza táján – amelyet a három jobbközép pártból (Polgári Demokrata Párt, Kereszténydemokrata Unió – Csehszlovák Néppárt, TOP09) álló SPOLU, a progresszív Cseh Kalózpárt és a centrista Polgármesterek és Függetlenek (STAN) alkot –, hogy a Kalózok által vezetett külügyminisztérium be tudja-e váltani ígéretét, miszerint egy sokkal normatívabb külpolitikát fog folytatni. Mivel Csehország veszi majd át Franciaországtól az uniós elnökséget 2022 második felében, ezért arra számíthatunk, hogy az új cseh kormány igyekezni fog előtér-be helyezni a nyugati országokkal való kapcsolatokat, valamint törekszik majd a magyar és lengyel kormánytól való elhatárolódásra bizonyos normatív kérdésekben, mint az LMBTQ-jogok és a jogállamiság.

Mindemelett arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy mivel 2023 januárjában várható a következő államfőválasztás Csehországban, az év második felére le fog tisztázódni az államfőjelöltek köre, és a kampány is elindul. Mindazonáltal elképzelhető, hogy a jelenlegi államfő, Miloš Zeman egészségügyi állapotának ismételt romlása előrehozott államfőválasztást eredményezhet, amelyen nagy valószínűséggel Andrej Babiš volt miniszterelnök is indulni fog.

SOLTÉSZ BÉLA

A 2022-es év az EU déli és keleti tagállamai, tehát a fejlesztési alapok nettó kedvezményezettjei számára azzal a reménnyel indul, hogy a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret, illetve a [NextGenerationEU](#) újjáépítési eszköz forrásai megnyílnak számukra, és ezzel komoly segítséghez juthatnak a koronavírus okozta gazdasági nehézségek legyőzésében.

A dél-európai államok közül érdemes közelebbről megvizsgálni Spanyolországot. A Pedro Sánchez vezette baloldali kormány örömmel üdvözölte a németországi választások eredményét, és kiemelte, hogy a Scholz-kormányt fontos partnernek tekint a szociális, szolidáris Európa-politika kialakítása felé vezető úton. Az EU [„Szociális pillérének” erősítése](#) a spanyol kormányzat egyik legfőbb célja, mivel a 2010-es évek első felének magas munkanélküliségét épp csak maga

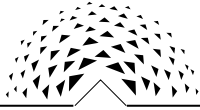

mögött hagyó országban a koronavírus újabb foglalkoztatási és társadalombiztosítási problémákat hozott felszínre. Kiemelt jelentőségű a határozott idejű munkaszerződéssel, vagy online platformokon (pl. ételfutár- vagy taxiapplikációkon) keresztül foglalkoztatottak jogainak védelme. Ezzel kapcsolatban a spanyol kormány 2021 végén egy [munkaügyi reformcsomagot](#) fogadott el, de Sánchez hangsúlyozta, hogy igazi megoldásokat csak egy közös európai szociális és munkaügyi együttműködés hozhat.

Szintén szorosabb együttműködést szorgalmaz a spanyol kormány az EU energiabiztonságának megteremtése érdekében. Az európai [energiaárak](#) növekedése Spanyolországot különösen érzékenyen érintette, és 2021 októberében Sánchez közös uniós földgázbeszerzési mechanizmusra tett javaslatot. A szolgáltatáskimaradások veszélye, illetve az energiainportnak való kitettség különösen magas az országban, így az energetikai együttműködés előmozdítása alighanem a spanyol külpolitika prioritása lesz 2022-ben.

A hagyományos spanyol külpolitikai irányok (kompromisszumkereső Európa-politika, erős transzatlanti irányultság, illetve a Marokkóval meglévő konfliktusok menedzselése) alighanem 2022-ben sem fognak változni. Az EU–Mercosur szabadkereskedelmi megállapodás gyakorlatilag zátonyra futott, így a spanyol vállalatok számára hagyományosan fontos [Latin-Amerikával](#) nem várható a gazdasági kapcsolatok jelentős bővülése. A Marokkó irányából jelentkező [migrációs nyomás](#) az elmúlt évben erősödött, és várható, hogy 2022-ben kritikus szintet ér el, ami tovább fokozza a délnyugat-európai és az észak-afrikai országok közötti feszültséget. Az Egyesült Államok és Kína között kiéleződő versengésben Spanyolország mindaddig igyekezett [semleges maradni](#), és az országba irányuló kínai áruimport gyors növekedése miatt alighanem 2022-ben sem lesz érdekelt a status quo változásában.

A belpolitikát illetően Spanyolország rendkívül [dinamikus év](#) elé néz. A Pedro Sánchez vezette baloldali koalíció belső feszültségei enyhültek ugyan a Podemos pártot 2021-ig vezető [Pablo Iglesias távozásával](#), de a kormány egysége továbbra is törékeny, és nem zárható ki, hogy a 2023-ban esedékes általános választások helyett már 2022-ben [előrehozott választásokra](#) kerül sor. A jobboldalon a sokáig gyengélkedő Néppárt 2021-ben magára talált [Isabel Díaz Ayuso](#) látványos győzelmével a madridi regionális választáson, és megerősödött a Santiago Abascal vezette radikális jobboldali párt, a [Vox](#). A két nagy jobboldali párt egyelőre riválisként, nem pedig szövetségesként tekint egymásra, és a mérsékelt jobboldali szavazók körében erős a Vox elutasítottsága. 2022-ben a két legnagyobb autonóm közösség, Kasztília-León és Andalúzia is [regionális választásokat](#) tart, ami azért bír kiemelt jelentőséggel, mert a legutóbbi általános választásokon e két régió eredményei nagyon hasonlóak voltak az országos átlaghoz. 2022 elején tehát Spanyolország pártjai kampányüzemmódba lépnek, amiben a [bal- és jobboldalon belüli rivalizálás](#) legalább annyira fontos tényező, mint az oldalak közötti. A képletet tovább bonyolíthatja az egyelőre [megrekedt katalán függetlenségi törekvések](#) esetleges újbóli felerősödése.

Végül érdemes egy új, szintén a regionalizmushoz kötődő politikai folyamatról is szót ejteni, amely európai relevanciával is bírhat: a [„Kiürült Spanyolország”](#) (La España Vaciada) mozgalomról. Ez a lokálpatrióta szervezetekből kialakult hálózat az elnéptelenedő vidéki térségek infrastrukturális fejlesztéséért küzd, és próbál nyomást gyakorolni a pártokra. A térszerkezet átalakulása, a kistelepülések elhalása más európai országokban is probléma, így a Spanyolországból kiinduló politikai innováció európai szinten is követőkre találhat.